

89 (6 %); документознавство, архівознавство, інформаційна діяльність — 54 (3,5 %); вища бібліотечно-інформаційна освіта — 52 (3,4 %), бібліографознавство — 48 (3,1 %); книгознавство — 42 (2,7 %); журналістика та засоби масової інформації — 32 (2,1 %); музеєзнавство, пам'яткознавство — 16 (1 %).

За географічною приналежністю авторів статей у збірнику представлено понад 30 міст України: Харків, Київ, Львів, Івано-Франківськ, Одеса, Запоріжжя, Ужгород, Миколаїв, Сімферополь, Дніпро, Чернівці, Кропивницький, Суми, Тернопіль, Острог та ін. Серед іноземних країн — Данія, Йорданія, Німеччина, Латвія, Китай тощо. За мовною ознакою: 98,2 % статей подано українською мовою, 1,8 % — англійською. Особливості інституціональної структури потоку статей зарубіжних авторів представлені такими установами-партнерами ХДАК, як Баварський університет управління і права (Німеччина), Королівська школа бібліотекознавства та інформатики Університету Копенгагена (Данія), Латвійський університет (Латвія), Університет Аль-Хусейна Бін Талала (Йорданія), Ухтинський технічний університет (КНР), Уханський університет (КНР) та ін., що сприяє взаємозбагаченню України та інших країн світу в розбудові галузевої науки й освіти.

Відмінною рисою збірника є високий теоретико-методологічний рівень його публікацій, базований на використанні авторами пізнавальних можливостей загальнонаукових підходів: історичного, системного, соціокомунікативного, діяльнісного, аксіологічного, культурологічного, герменевтичного, феноменологічного, компаративного, синергетичного, сім'ютичного, соціологічного та ін. На різних етапах дослідження автори публікацій використовують комплекс методів пізнання: джерелознавчий аналіз, метод моделювання, контент-аналіз, соціологічні методи тощо. Дописувачі вдало адаптують загальну методологію до вирішення завдань власного наукового дослідження.

В умовах цифрової конвергенції галузевого знання спостерігається пришвидшення переходу від монодисциплінарної до між- і трансдисциплінарної методологічної рефлексії — поєднання знань, теоретичних і методологічних засад не лише споріднених, а й інших наукових дисциплін для багатоаспектного вивчення об'єктів дослідження. Результати контент-аналізу «Вісника ХДАК», невинне зростання його наукометричних рейтингів підтверджують впевнений поступ фахового збірника як авторитетного каналу наукової комунікації до нових звершень.

О. Кобелєв

ЛІДЕРИ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ШІЛ ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ У СВІТЛІ ЇХ ПРОФІЛЕЙ У GOOGLE ACADEMY

О. Kobieliev

LEADERS OF MODERN SCIENTIFIC SCHOOLS OF KHARKIV STATE ACADEMY OF CULTURE IN THE LIGHT OF THEIR PROFILES IN GOOGLE ACADEMY

Актуальність вивчення наукових шкіл підкреслюється їхнім внеском у розвиток науки — вони є не лише інструментами залучення науковців до виробництва та споживання знань, але й унікальними осередками концентрації творчої енергії.

У фаховій літературі зазначається, що об'єктивними передумовами становлення й розвитку наукової школи є: наявність вченого з високою науковою репутацією; наявність наукових гуртків; проведення конференцій і круглих столів з профільної

тематики; видання монографій, підручників і посібників, які сприяють формуванню нових професійних знань у галузі; наявність магістерських, аспірантських і докторських програм; захист наукових дисертацій; спадкоємність поколінь.

Як відомо, найпоширенішим у наукометрії є бібліометричний метод наукового цитування, що базується на показниках індексу наукового цитування. Це загальноприйнятий індикатор значущості праць ученого у вигляді певної кількості посилань на його наукові праці (причому індекс наукового цитування має багато похідних). Всі ці дані можна отримати, зокрема, із профілю в Академії Google, основна перевага якої полягає в тому, що вона є вільно доступною пошуковою системою, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. Дозволяє легко виконувати великий пошук наукової літератури. Використовуючи єдину форму запиту, можна виконувати пошук у різних дисциплінах і за різними джерелами, включаючи статті, що пройшли рецензування, дисертації, книги, реферати й звіти, опубліковані видавництвами наукової літератури, професійними асоціаціями, вищими навчальними закладами та іншими науковими організаціями. Академія Google дозволяє знайти дослідження, яке найбільш точно відповідає пошуковому запиту, серед величезної кількості наукових праць. Академія Google класифікує статті так само, як і вчені, оцінюючи весь текст кожної статті.

Як відомо, сучасна наука ґрунтується на принципі, що науковими результатами слід ділитися з колегами, оскільки це є необхідною умовою забезпечення їхнього впливу на дослідницькі процеси. Вивчення динаміки цитування дозволяє виявити та виміряти вплив результатів досліджень на наукову спільноту та їхню корисність для інших науковців. Особливої ваги це набуває, коли мова йде про аналіз праць наукових корифеїв, якими, зокрема, є лідери офіційно визнаних наукових шкіл з документознавства та інформаційної діяльності в Харківській державній академії культури.

Наукову школу документології ХДАК очолює професор, доктор педагогічних наук, заслужений працівник культури України Наталя Кушнарєнко, яка є не лише видатним науковцем, але й організатором науки, про що свідчить організація нею понад 40 науково-практичних конференцій міжнародного, всеукраїнського й регіонального рівнів.

Бібліотечно-інформаційну школу Харківської державної академії культури (ХДАК) очолює доктор педагогічних наук, професор Алла Соляник, нині проректор з наукової роботи. Алла Соляник є автором понад 300 публікацій, серед яких п'ять монографій, численні навчальні посібники та наукові статті.

Наукову школу соціальних комунікацій та документно-інформаційних систем у Харківській державній академії культури очолює Ірина Давидова, професор, доктор наук із соціальних комунікацій, академік Національної академії наук вищої освіти України. Дослідниця опублікувала понад 180 наукових праць. Її досягнення відображає і підтверджує профіль у Google Scholar.

Наукову школу інформаційної діяльності та документознавства в Харківській державній академії культури очолює Людмила Філіпова, яка має понад 260 публікацій.

Наукометричний порівняльний аналіз профілів у Google Scholar зазначених лідерів офіційно визнаних наукових шкіл з документознавства та інформаційної діяльності в Харківській державній академії культури дав цікаві результати (табл. 1).

Таблиця 1.

Порівняльний аналіз профілів в Академії Google лідерів наукових шкіл ХДАК

Лідер наукової школи ХДАК	Статистика цитування	h-індекс	i10-індекс	Видовий склад семи найцитованіших видань	Тематика (за назвами) семи найцитованіших видань
Наталія Кушнарєнко	3129	18	27	підручники	науково-дослідницька діяльність, документознавство, наукова обробка документів, бібліотечне фондознавство, бібліотечне краєзнавство
Алла Соляник	535	13	14	3 підручники, монографія, 3 статті	документні потоки та масиви, бібліотечне фондознавство, документопостачання бібліотечних фондів, соціальні мережі в інтернет-стратегії бібліотек, документознавство, бібліотечно-інформаційна освіта
Ірина Давидова	627	11	18	моногр., автореф. дисертації, 5 статей	бібліотечне виробництво, інноваційна політика бібліотек, теорія бібліотечної діяльності, соціальні мережі в інтернет-стратегії бібліотек, комунікативно-комунікаційна парадигма, бібліографія, інформаційні продукти та послуги
Людмила Філіпова	713	13	19	підручник, 6 статей	інформаційна аналітика, електронний документообіг, документальні комунікації, бібліотечні вебсайти, інформаційно-комунікативний потенціал інтернету, інформаційна діяльність, документально-електронні комунікації

Звісно, що показники цитування не призначені для вимірювання внутрішньої якості роботи без урахування її контексту в науковій галузі. Натомість вони слугують індикаторами, які вказують на те, що дана робота може бути значущою, тим самим посилюючи традиційні якісні оцінки й роблячи їх більш об'єктивними.

Аналіз профілів лідерів наукових шкіл ХДАК у Google Scholar дозволяє стверджувати, що дані про публікації в цій наукометричній базі даних загалом збігаються з досліджуваними іменами та науковими школами. Прикметно, що всі лідери, окрім Наталії Кушнарєнко, мають схожу статистику цитування, зокрема h-індекс та i10-індекс (табл. 1). Значно більші показники Наталії Кушнарєнко забезпечила наявність в її науковому доробку підручників, причому мультидисциплінарного характеру, різних років видання і не лише в Україні, що об'єктивно значно збільшує аудиторію фахівців, що потенційно можуть процитувати роботу.

Результати цього аналізу також підтверджують тезу про важливу роль монографій у бібліотечно-інформаційній сфері. У двох з чотирьох проаналізованих профілів монографії входять до першої сімки цитованих публікацій. Причому монографія Ірини Давидової не лише лідирує в рейтингу цитованості, а й значно випереджає інші роботи. Цікаво, що друге місце за цитованістю в профілі Ірини Давидової посідає автореферат її докторської дисертації, що разом з даними цитування її докторської монографії переконливо свідчить про актуальність її докторського дослідження.

Результати наукометричного аналізу профілів Google Scholar лідерів офіційно визнаних наукових шкіл з документознавства та інформаційної діяльності Харківської державної академії культури підтверджують практичну значущість аналізу посилань, поряд з іншими бібліометричними та наукометричними методами, для вирішення широкого кола проблем у різних галузях науки. Наприклад, наукометричний аналіз конкретних документних потоків та їх бібліометричне моделювання дає змогу комплексно охарактеризувати розвиток галузі, полегшуючи як кількісну, так і якісну оцінку.

Крім того, аналіз посилань у поєднанні з іншими наукометричними методами є важливим для багатьох інформаційних продуктів і послуг, що розробляються документальними та комунікаційними структурами. Наукометричні бази даних, такі як Google Scholar, можна розглядати як експертні системи, які є доволі ефективними й доступними для світової наукової спільноти.

Г. Салата

**ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕЧНИМИ
ТА АРХІВНИМИ УСТАНОВАМИ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ ГАЛУЗІ:
НОТАТКИ ДО ПРОБЛЕМИ**

Н. Salata

**ASSESSMENT OF THE QUALITY OF LIBRARY AND ARCHIVE INSTITUTIONS
MANAGEMENT AS A COMPONENT OF STRATEGIC PLAN OF THE INDUSTRY:
NOTES TO THE ISSUE**

Якісний розвиток установ консолідованої інформації — бібліотечних та архівних — передбачає діяльність, зокрема, спрямовану на розширення спектра інформаційних послуг. Упровадження інформаційних технологій до бібліотечно-архівної справи вже не є інноваціями, а навпаки, буденна і кропітка справа. Водночас питання бібліотечно-архівного менеджменту й впровадження систем менеджменту якості в діяльність бібліотек та архівів — проблема, що хвилює як професіоналів галузі, так і звичайних користувачів означених установ. Особливої ваги означена проблема додає при створенні стратегічного плану діяльності інформаційної установи. Відтак, необхідно залучати сучасні підходи до оцінки якості бібліотечно-архівного менеджменту.

У науковій та освітній системах особливої уваги набули методи експертних оцінок, засновані на використанні експертної інформації, що спрямовані на встановлення ступеня складності та актуальності проблеми, визначення основних цілей та критеріїв, виявлення факторів та зв'язків між ними, задля обрання оптимальних альтернатив.